

ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА СТРАНОМ ТРЖИШТУ PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON NON-DOMESTIC MARKET

Цијене произвођача индустријских производа на страном тржишту у јуну 2017. године, у односу на мај 2017. године, у просјеку су више за 0,2%, у односу на јун 2016. године више су за 3,0% и у односу на децембар 2016. године више су за 1,3%.

Посматрано по намјени потрошње, у јуну 2017. године у односу на мај 2017. године, цијене капиталних производа у просјеку су више за 1,9%, цијене енергије више су за 0,3%, цијене интермедијарних производа више су за 0,2% и цијене трајних производа за широку потрошњу више су за 0,1%, док су цијене нетрајних производа за широку потрошњу у просјеку остале на истом нивоу.

Посматрано по подручјима индустријске производње (PRODCOM), у јуну 2017. године у односу на мај 2017. године, цијене подручја (Е) *Снабдијевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине* у просјеку су више за 3,9%, цијене подручја (С) *Прерађивачка индустрија*, више су за 0,4%, док су цијене подручја (В) *Вађење руда и камена*, у просјеку ниже за 4,2%.

По областима индустријске производње, у јуну 2017. године у односу на мај 2017. године остварен је раст цијена у: производњи производа од гуме и пластичних маса 9,9%; производњи моторних возила, приколица и полуприколица 6,3%; прикупљању отпада, дјелатности обраде и одлагања отпада; рециклажи материјала 3,9%; производњи текстила 0,6%; производњи прехранбених производа, производња папира и производа од папира, производњи кокса и рафинисаних нафтних производа 0,3%; преради дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производњи предмета од сламе и плетарских материјала 0,2% и производњи намјештаја 0,1%.

Пад цијена у јуну 2017. године у односу на мај 2017. године остварен је у областима: вађење осталих руда и камена 7,0%; вађење руда метала 5,0%; остала прерађивачка индустрија 4,9%; производња хемикалија и хемијских производа 1,4%; производња пића 1,1%; производња коже и производа од коже 0,7%; производња електричне опреме 0,6%; производња готових металних производа, осим машина и опреме 0,4%; производња базних метала 0,3%.

У преосталих седам области индустријске производње цијене су у јуну 2017. године у односу на мај 2017. године, у просјеку остале на истом нивоу.

Producer prices of industrial products on non-domestic market in June 2017, compared to May 2017, were on the average 0.2% higher, compared to June 2016 they were 3.0% higher, and compared to December 2016 they were 1.3% higher.

By purpose of consumption in June 2017, compared to May 2017, prices of capital goods were on the average 1.9% higher, prices of energy were 0.3% higher, prices of intermediate goods were 0.2% higher and prices of consumer durables were 0.1% higher, while prices of consumer non-durables were on the average at the same level.

By section of industrial production (PRODCOM), in June 2017, compared to May 2017, prices of the section (E) Water supply; sewerage, waste management and remediation activities were on the average 3.9% higher, prices of the section (C) Manufacturing were 0.4% higher, while prices of the section (B) Mining and quarrying were on the average 4.2% lower.

By division of industrial production in June 2017, compared to May 2017, prices increased in the following divisions: Manufacture of rubber and plastic products 9.9%; Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers 6.3%; Waste collection, treatment and disposal activities, material recovery 3.9%; Manufacture of textiles 0.6%; Manufacture of food products, Manufacture of paper and paper products and Manufacture of coke and refined petroleum products 0.3%; Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials 0.2% and Manufacture of furniture 0.1%.

Decrease in prices in June 2017, compared to May 2017, was recorded in the following divisions: Other mining and quarrying 7.0%; Mining of metal ores 5.0%; Other manufacturing 4.9%; Manufacture of chemicals and chemical products 1.4%; Manufacture of beverages 1.1%; Manufacture of leather and related products 0.7%; Manufacture of electrical equipment 0.6%; Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment 0.4%; Manufacture of basic metals 0.3%.

In the remaining twelve divisions of industrial production, prices in June 2017, compared to May 2017, were on the average at the same level.

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА СТРАНОМ ТРЖИШТУ, ЈУН 2017.
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON NON-DOMESTIC MARKET, JUNE 2017

Назив (по PRODCOM-у)	VI 2017 V 2017	VI 2017 VI 2016	VI 2017 XII 2016	I-VI 2017 I-VI 2016	VI 2017 Ø 2016	Ø 2016 Ø 2015	Name (by PRODCOM)
УКУПНО	100,2	103,0	101,3	102,4	102,4	98,8	TOTAL
По намјени потрошње							By purpose of consumption
Енергија	100,3	96,2	102,9	94,6	96,1	92,6	Energy
Интермедијарни производи	100,2	104,4	101,9	104,0	104,0	99,6	Intermediate goods
Капитални производи	101,9	102,0	100,1	100,0	100,7	97,6	Capital goods
Трајни производи за широку потрошњу	100,1	99,7	100,2	99,4	99,8	98,2	Consumer durables
Нетрајни производи за широку потрошњу	100,0	103,4	99,7	102,9	101,8	99,6	Consumer non-durables
По подручјима и областима							By section and division
B Вађење руда и камена	95,8	137,3	108,0	152,2	130,6	101,6	B Mining and quarrying
05 Вађење угља и лигнита (мрког угља)	100,0	101,2	100,1	101,2	100,8	101,0	05 Mining of coal and lignite (black coal)
07 Вађење руда метала	95,0	150,3	109,9	171,5	140,6	101,8	07 Mining of metal ores
08 Вађење осталих руда и камена	93,0	93,2	93,6	98,7	93,4	100,1	08 Other mining and quarrying
C Прерађивачка индустрија	100,4	101,5	101,0	100,4	101,2	98,6	C Manufacturing
10 Производња прехрамбених производа	100,3	103,8	99,8	102,6	102,2	99,7	10 Manufacture of food products
11 Производња пића	98,9	97,0	99,6	100,9	98,2	97,5	11 Manufacture of beverages
12 Производња дуванских производа	100,0	97,0	100,0	97,0	98,1	94,3	12 Manufacture of tobacco products
13 Производња текстила	100,6	105,9	105,9	108,3	107,6	105,2	13 Manufacture of textiles
14 Производња одјеће	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,1	14 Manufacture of wearing apparel
15 Производња коже и производа од коже	99,3	103,4	99,3	105,1	101,4	101,9	15 Manufacture of leather and related products
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	100,2	100,2	101,1	100,4	100,9	99,6	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Производња папира и производа од папира	100,3	94,0	98,6	93,4	95,0	96,4	17 Manufacture of paper and paper products
18 Штампане и умножавање снимљених записа	100,0 ¹⁾	-	-	-	-	-	18 Printing and reproduction of recorded media
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	100,3	95,2	102,8	93,4	95,1	91,5	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Производња хемикалија и хемијских производа	98,6	103,3	103,2	102,2	103,6	101,0	20 Manufacture of chemicals and chemical products
22 Производња производа од гуме и пластичних маса	109,9	109,9	109,9	101,7	109,9	99,9	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Производња осталих производа од неметалних минерала	100,0	103,5	107,1	103,1	106,2	102,0	23 Manufacture of other non-metallic mineral products
24 Производња базних метала	99,7	105,8	100,4	100,2	102,1	103,1	24 Manufacture of basic metals

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА СТРАНОМ ТРЖИШТУ, ЈУН 2017. (наставак)
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON NON-DOMESTIC MARKET, JUNE 2017 (continued)

Назив (по PRODCOM-у)	$\frac{VI\ 2017}{V\ 2017}$	$\frac{VI\ 2017}{VI\ 2016}$	$\frac{VI\ 2017}{XII\ 2016}$	$\frac{I-VI\ 2017}{I-VI\ 2016}$	$\frac{VI\ 2017}{\emptyset\ 2016}$	$\frac{\emptyset\ 2016}{\emptyset\ 2015}$	Name (by PRODCOM)
25 Производња готових металних производа, осим машина и опреме	99,6	100,7	98,1	103,5	101,6	97,1	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26 Производња рачунара, електронских и оптичких производа	100,0 ¹⁾	-	-	-	-	-	26 Manufacture of computer, electronic and optical products
27 Производња електричне опреме	99,4	109,5	104,0	106,4	106,8	99,3	27 Manufacture of electrical equipment
28 Производња машина и опреме, Д.Н.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	99,8	28 Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
29 Производња моторних возила, приколица и полуприколица	106,3	108,2	107,7	99,8	106,1	94,8	29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
31 Производња намјештаја	100,1	99,7	100,2	99,4	99,8	98,2	31 Manufacture of furniture
32 Остала прерађивачка индустрија	95,1	98,6	95,2	99,6	95,0	87,6	32 Other manufacturing
33 Поправка и инсталација машина и опреме	-	-	-	-	-	97,2	- Repair and installation of machinery and equipment
E Снабдјевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	103,9 ¹⁾	-	-	-	-	-	E Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
38 Прикупљање отпада, дјелатности обраде и одлагања отпада; рециклажа материјала	103,9 ¹⁾	-	-	-	-	-	38 Waste collection, treatment and disposal activities, material recovery

¹⁾ Индекс је компилиран на децембар 2016. године / Index is compiled to December 2016

ЗНАКОВИ / SYMBOLS

- нема појаве / - no occurrence

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Дефиниције

Индекс цијена произвођача индустријских производа је краткорочни статистички индикатор који показује динамику кретања цијена индустријских производа.

Продајна цијена произвођача индустријских производа на страном тржишту је цијена робе испоручена на домаћој граници која укључује трошкове транспорта, трошкове осигурања као и све остале трошкове настале до границе (FOB цијена) по којој произвођач директно продаје своје производе редовним купцима на страном тржишту.

У ову цијену улази регрес, ако га продавац остварује, а одбија се трговачки рабат и попуст који продавац одобрава купцу, ПДВ и акцизе.

Обухват и класификација

Цијене произвођача индустријских производа се прикупљају на основу репрезентативне листе производа коју у 2017. години чини 157 производа. Сваког мјесеца прикупљају се 624 цијене.

Обухваћени су најважнији производи по индустријским областима.

Упитник о произвођачким цијенама мјесечно доставља 201 изабрано предузеће. То су највећи произвођачи тј. они који имају највећу реализацију по индустријским областима на страном тржишту.

За обрачун индекса цијена произвођача индустријских производа на страном тржишту користи се Номенклатура индустријских производа НИП БиХ/PRODCOM 2015, која је у својој основи НИП БиХ 2010, ажуриран у складу са насталим пројенама у ЕУ PRODCOM листи.

Пондери

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса произвођачких цијена представљају релативно учешће одабраних производа у укупној вриједности продаје индустријских производа на страном тржишту.

Основни извор података за израду пондера је Годишњи извјештај индустрије ИНД-21 из 2015. године.

Структура пондера се мијења сваких пет година, док се сваке године пондери коригују за раст цијена настао у претходној години.

Обрачун индекса

При обрачуну индекса произвођачких цијена потребно је израчунати елементарне индексе на нивоу производа (ЕП) који представљају однос цијене у текућем периоду и базне цијене (децембар претходне године). При томе се као мјера средње вриједности користи проста геометријска средина.

Из елементарних индекса на нивоу производа се рачунају агрегатни индекси тј. индекс разреда, области, подручја и укупан индекс, коришћењем Ласперове формуле за пондерисану аритметичку средину.

Референтна година за израчунавање индекса је 2015.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Definitions

Producer Price Index of industrial products is a short-term statistical indicator which shows the dynamics of industrial products price changes.

Producer selling price of industrial products on non-domestic market is the price of goods delivered on the domestic border, which covers transport costs, assurance costs and all other costs that arise up to the border (free on board-FOB price), and at which a producer directly sells its products to regular customers, on non-domestic market.

This price includes reimbursement in case the producer realises it, as well as commercial rebate and discount the seller gives to the buyer, as well as VAT and excise.

Coverage and classification

Producer Prices of industrial products are collected according to the representative list of products which in 2017 consists of 157 products. Each month 624 prices are collected.

The most important products by industrial section are covered.

Questionnaire on producer prices is submitted monthly by 201 chosen enterprises. These are the largest producers, that is, those that have the largest realisation by industrial section in non-domestic market.

For calculating Producer Price Index of industrial products on non-domestic market it is necessary to use a Nomenclature of Industrial Products in BH 2010/PRODCOM 2015, which is in base Nomenclature of Industrial Products in BH 2010, updated in accordance with changes in EU PRODCOM list.

Weights

Weights used for calculation of the Producer Price Index represent relative participation of chosen products in the total value of sale of industrial products on non-domestic market.

Main source of data for weights calculation is the Annual Industry Report IND-21 from 2015.

The structure of weights is changed every five years, while each year weights are corrected for the growth of prices occurring during the previous year.

Aggregation

When calculating the Producer Price Index it is necessary to calculate elementary indices on the level of products (EPI), which represent ratio between the current price and the base price (December of the previous year). Here, simple geometric mean is used as a measure of the average value.

From elementary indices on the level of products we calculate aggregate indices, that is, indices of class, division, section, as well as the total index, using Laspeyres's formula for weighted arithmetic mean.

Reference year for calculating the index is 2015.